

Instytut Pamięci Narodowej

https://ipn.gov.pl/pl/publikacje/periodyki-ipn/dodatki-historyczne-do/9744,Konspiracja-i-kolaboracja-pod-okupacja-sowiecka.html
03.05.2024, 20:32

Konspiracja i kolaboracja pod okupacją sowiecką

PLIKI DO POBRANIA

[Konspiracja i kolaboracja pod okupacją sowiecką - „Nasz Dziennik”, 11/2008 \(18\) \(pdf, 288.92 KB\)](#)

Dodatek historyczny IPN
Nasz Dziennik 11/2008 (18)

Konspiracja i kolaboracja pod okupacją sowiecką

Podpisanie paktu Ribbentrop - Molotow

Przygotowany dziś dzień modelowe postawy polskich inteligentów wobec nacjonalistów: radykalny opór i nadgorliwie przystosowanie. Piszący o sowieckich represjach wobec prof. Stanisława Głębickiego i innych członków Stronnictwa Narodowego we Lwowie, o losach organizatorów konspiracji antykomunistycznej, m.in. gen. Mariana Żegoty-Januszajtisa i ppłk. Zygmunta Łuczkiwicza. Z drugiej strony analizujemy zjawisko kolaboracji lwowskich pisarzy i intelektualistów Lwowa i Włocławka z nową władzą w latach 1939-1941, czyli „za pierwszego Sowietów”, rozważając i rozstrzygając po „ujsczeniu” i zarządzeniu w Polsce systemu komunistycznego.

Dr Krzysztof Kaczmarek, IPN Rzeszów

Represje sowieckie

wobec działaczy Okręgu Lwowskiego Stronnictwa Narodowego w latach 1939-1941

W strukturze organizacyjnej Stronnictwa Narodowego Okręg Lwowski (do połowy lat 30. używano również określenia Dzielnica Lwowska) obejmował obszar województwa lwowskiego, tarnobrodzkiego, stanisławskiego i wyciskiego. W połowie 1939 i zaczął główny SN pod jego kierownictwem odtworzyć strukturę regionalną, w którego skład wchodził szereg organizacji regionalnych na zachód granic województwa lwowskiego (Paszów, Jarosław, Przeworsk, Łanów, Mikołajów, Tarnobrzeg, Strzyżów) oraz trzy wschodnie powiaty województwa lwowskiego: Żółka, Włocławek i Przemyśl. Początek zapadł obywatelski był do września 1939 i adresem dr. pisał Janusz Januszajtis. W lipcu 1939 w ramach Okręgu Lwowskiego został wyłoniony podległy przemysł, obejmujący powiaty: Dobruż, Przemyski, Sanki, Skoczów i Krasno pod kierownictwem prof. Włodzisława Bieleckiego. Natomiast na Włocławku działał oddział mieszkaniowy i gospodarczy na 35-letniej ulicy w Strychu 4. Zarządca gen. Mariana Żegoty-Januszajtis, objął w drugiej połowie lat 30. SN zaczęło zdobywać pierwsze wpływy w miastach oraz wśród intelektualistów województwa. Według danych ZS SN, 1 VII 1938 Okręg Lwowski SN miał liczyć 7 tys. członków licząc za obywateli również ok. 1,5 tys. członków podległego przemysłu. W końcu lat 30. popularność polityczna Stronnictwa na tym terenie wyrażała się w tym, że mogła świadczyć wyniki ostatnich wyborów samorządowych przeprowadzonych w maju 1938 roku. We Lwowie SN zdobyło wówczas 21 mandatów, zdobywając 21 spośród 72 mandatów w radzie miasta. W pozostałych wyborach w maju 1934 i 2002 było ich tylko 5. Podobnie było w podległym przemysłowym okręgu stanisławskim (w Przemyślu na SN głosowało ponad dwukrotnie więcej wyborców niż w 1934 i tylko sześćdziesiąt mandatów z 100 w poprzednim 10 okręgu wyborczym Stronnictwa zdobyło zaledwie 5 mandatów. Było jednak 100, a 1 mandat więcej niż w 1934 roku).

Dziennik na s. 11